

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP. A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Nagy terjedelmű és többeszer
hirdetések alkalmán a leg-
olcsóbb árértékűnek felel.
Súlyosul minden kiadás beita-
sáért 30 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
foglalt újságszám 30 krajcár.

Nyitárban megjelölt kölse-
mény minden példát 30 kr.
Hirdetéseket felvételre a kiadó
hivatalában, KUTASI I. könyv-
nyomdájában, valamint ZICHER
K. H. könyv. irodájában is.
Név nélkül vagy névtelenül
beküldött levelek nem vétel-
nek sgyeembe.
Kéziratok vissza nem
adatkak.

Előzetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 fr.—kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 — 50.

Egyes szám 5 kr.
A lap szellemi részét illető minden
közlemény: Nagy hatvan-
utca, 1564. szám, Dunóváry
ház, — a szerkesztőségbe bér-
mentve küldendő.

Előfizetési helyben:
TELEGDI K. LAJOS és IG.
OSÁTHY KÁROLY könyv-
kereskedésben és a kiadóhiva-
talban KUTASI IMRE könyv-
nyomdájában a postahivatalok
nyomdájában is.

Megyei ellenzék.

(K. B.) Akarja-e komolyan a függetlenségi párt azt, hogy az ő elvei ország-szerete mindenütt győzedelmeskedjenek, hogy így elérhessük azon célt, melyért karunk munkál, agyunk gondolkodik, szívünk lelkesül, lelkünk eped?
E kérdésre minden oldalról igen a felelet.
Elérhető-e — a még most csak a messze távolban mutatkozó célt — a függetlenségi párt?
Mi azt hisszük, igen, csak kellőleg legyen szervezve. Szervezés nélkül nincsen hadsereg, valamint politikai tábor sincs.

A kormánypart tömör szervezetével szemben, melyet minden téren, a legkisebb kérdésben is tapasztalunk, a függetlenségi pártnak is szervezkednie kell, még pedig nemcsak országosan, hanem egyes vidékek, megyék szerint is. Tömöríteni kell erőinket, hogy így vállelve indulhassunk a diadalra.

Hajdumegyében nem áll rosszul az ellenzék, illetve a függetlenségi párt ügye. Az óriási pressió dacára, melyet a hivatalos apparátus elkövetett, melynek botrányos üzemeltetése idejében lapunkban feltártuk, a megye mind a négy kerületben fényes diadallal győzött a függetlenségi lobogó, melytől eltántoritani a megye választóit nem lehet.

A talaj tehát oly kedvező pártunkra nézve, mint kevés megyében, — s e kedvező helyzetet a függetlenségi pártnak — a haza és saját érdekében — fel kell használnia.

És mégis most, ha a megyei közgyűléseket végig nézzük, a legtöbbször olyanforma benyomást nyerünk, mintha Hajdumegyében ellenzék se léteznék. Ellenzéki indítványok és felszólalások ritkán tétlenek, ha tétlenek is, leszavazza azt a kormányparti többség, olyan megye közgyűlési termében, melynek nagy többsége függetlenségi párti!

Különbös és sajnos tünemény ez, melynek oka csakis abban rejlik, hogy a megyei függetlenségi párt — dacára tulszólának, vagy talán éppen ezen okból — még mindeztideig kéllőleg, egyöntetűleg szervezve nincsen.

Itt az ideje, hogy ezen állapotot változtassunk, és nem kell hozzá egyéb, csakis egy kevés jóakarát és buzgalom, mindjárt a mi javunkra billen a mérleg.

Mindenek előtt szükségesnek tartanók, ha itt, Debreczenben, a megyei függetlenségi párt a közel jövőben közgyűlést tartana, melyen megbeszélhetnének a módosítandó és tervek, melyek szerint az egyöntetű működés lehetővé tétlenék. — A kezdeményezést e tekintetben leginkább országgyűlési képviselőinktől várhatnók, kik befolyásukat labba vetve, arra törekednének, hogy pártunk a megyében minél nagyobb tért hódítson.

A megyei bizottsági tagok választása nem sokára bekövetkezik, — ez alkalommal is a függetlenségi párt lesz a diadal, ha kéllő időben szervezkedik s a megválasztandó bizottsági tagokra nézve maga körében meggyezésre jut.

Bekövetkezik nem sokára a megyei tisztújítás is, akkor aztán le lehet számolni azon urakkal, kik mint pártunk tagjai lettek megválasztva, most mégis a kormánypart szerkerét tolják.

Nincsen semmi érdekünkben, hogy azok vezessék a megyei közigazgatást, a kik csak akkor tudnak erélyt kifejteni, ha ellentünk kell korteskedni!

Ma éppen megyei közgyűlés tartatik; így legkönnyebben meg lehet beszélni a szervezkedés ügyét s elő lehet készíteni a

talajt jövendő diadalunkhoz, — melynek kivívása Isten után csak magunkon áll!

Országgyűlés. A főrendiház ülése decz. 13-án. A főrendiház ülést tartott, melyen az unjonzállásról szóló törvényjavaslat elfogadtatott. — Erdékes vita támadt azonban a bélyeg- és illetékről szóló törvényjavaslat tárgyában, melyhez hozzászóltak gróf Zichy Nándor és Somssich Pál. — Gróf Zichy számos kifogást emelt e javaslat ellen, melyekre nézve Tisza Kálmán, a részletes tárgyalásnál, egyes módosításokat helyezett kiállításra; Somssich Pál pedig kijelenté, hogy semmiféle módosítás meg nem szavaz, míg teljes megnyugvása nincs oly pénzügyi program felől, mely biztosítékot nyújt, hogy az áldozatok nem lesznek hiába valók.

A képviselőház ülése decz. 13-án. A képviselőház ülése az állategészségi törvényjavaslat, részleteiben is tárgyalatott. A többség szokottnál okosabb volt, s az ellenzéki módosítványok közül a legtöbb, ezek közt: Gaal Jenő, Linder György, elfogadtatott. — A részletes tárgyalás befejezte után Tisza miniszterelnök kijelenté, hogy szerdán fog válaszolni Eötvös Károly interpellációjára, a kaposvári választás ügyében; s jelenté, hogy a karácsonyi ünnepek előtt, több érdemleges ülése nem lesz a képviselőháznak. — A költségvetés tárgyalása jövő évi január 9-én fog megkezdődni.

Belföldi hírek. A képviselőház — ha ugyan a főrendiház nem tesz lényeges módosításokat a letárgyalt t. javaslatakon — jövő szombatól jan. 7-ig tartja karácsonyi szünetét. — A karczagai kerületben Madarász Imre ref. lelkész, 300 szónyi többséggel választott meg képviselőül, Enyedi Lukács ellenében. Mindketten függetlenségi. — Az országos bank feloszlását a közgyűlés egyhangulag kimondata.

Külföldi hírek. Carnot aláírta a Tirard-miniszterium kinevezését; a parlament előtt felolvasott üzenetben a külkebe és pártok kibékülése van hangoztatva. Ha a miniszterium nem lesz állandó, akkor nincs egyéb hátra, mint magán a kis leköszönni, vagy a képviselőház feloszlata. — Aubertin — Ferry megtámadja — eszelős volna; büntársai nincsenek. — Ferry jobban van.

A gácsi határhoz nem küldettek új orosz csapatok. A helyzet változatlan. Bismarckról a hír volt elterjedve, hogy szélhűdés roham érte. Egy táviratban jelenti ki Friedrichruhéból, hogy „a roham teljesen elmult s még csak teljes nyugalomra van szükség.”

A volapükkről

— Felolvasás dr. Balkányi Miklósról. —
Melyen tisztelt közönség!
Bármily dicsők, bármily nagyok az ókor népeinek reánk maradt csodálatos emlékei forgalmi eszközök dolgában: a mi rohamosan haladó korunk messze tulszárnyalta valamennyit. Egészen a legújabb időkig a közlekedési eszközök hiányos volta az összeköttetések nagymérvű akadályai következtében, az egyes népek közti érintkezés csupán csak a hárctéren való összejutásból, a vagy legfeljebb a kereskedelmi cikkeik kölcsönös kicseréléséből állt. Nagyon természetes, hogy az ily nemű érintkezésnél nem nagyon érezték a szükségét annak, hogy egymás nyelvet megértsék; mindegyik nép művelte a magát, a másával nem sokat törődött.

Századok hosszu során keresztül egymástól elszigetelve s önmagokra utalva a helyi viszonyok és természeti törvények behatása alatt, lassanként oly eltérések fejlődtek ki, a különben egy törzsből származó népek nyelvet közt is, hogy most már csak tudós nyelv-búvár képes a közös származást kimutatni. Arról, hogy egymás nyelvet még a rokoni vagy szomszéd népek is megértseék, szó sem lehetett.

Ilyen volt a helyzet, midőn Konstantinápoly és vele Görögország török uralom alá jutott, az elhözött görög tudósok a nyugati népek közzé hozták tudományos műveltségüket, a reformáció terjesztési kezdte a szabad gondolkodást, a tudományos kutatást.

A nagy felfedező utjai felfedezték az idegen népek iránti érdeklődést. Megkezdődött lassanként a népeknek egymással való érintkezése, s mert a nemzetközi forgalomban közvetítőül használt latin nyelv, mind inkább kikiment a szokásból, beállt a szükség egy olyan közvetítő eszköznek, egy oly nyelvre, mely által a különböző nemzetiségű egyének egymást megértseék.

Több mint kétszáz éve, hogy ez a szükség felmerült. 1666-ban írta meg Leibnitz, a nagy német természet bölcész híres munkáját „Disertatio de arte combinatoria” melyben az általános világnyelv létesítésének eszméjét fejtegeti. Utána egymást éri a hasonló irányú tudományos mű.

A jelen felolvasás szük keretében lehetetlen még a legnevezetesebbeket is felemlíteni: százkra megy számok, csupán Wilkinst a híres angol püspököt említem fel, a ki éppen úgy mint Leibnitz, egy közös — minden nép által elfogadandó jelbesszédvel akart a szükségleten segíteni.

Sem ezeknek, sem a 18 és 19-ik század egyéb hasonló irányú kísérleteinek nem volt meg a kívánt eredményük, mert az általuk javasolt abstract szabályok nagyon megnehezítették az elterjedést.

E közben a forgalmi eszközök rendkívüli előhaladást tettek. A gőzerő és villamosságának a közlekedésben való felhasználása csaknem megszüntette a távolságokat. A közlekedési eszközök tökéletesbítésével egyidejűleg az utazási kedv és utazási vágy is mindég nagyobb és nagyobb körökre terjed ki; a kereskedelmi összeköttetés a legtávolabb fekvő vidékek lakóit is össze hozza, s habár most már két sőt több nyelvnek ismerete nem tartozik a ritkaságok közé, mégis mindég nagyobb és észrevehetőbb lett a szükség egy oly általános érintkezési eszköz, egy oly nyelv iránt, melynek segítségével egyaránt ki lehetne fejteni gondolatainkat, kívánságainkat Bécsben, Párizsban, Londonban, Konstantinápolyban, szóval mindenütt, a hová nagyon könnyen eljuthatunk, egy oly nyelv iránt, melynek megtanulása nem nehez és a melyet minden nemzet egyaránt elfogadhat.

Első pillanatra az látszanék legtermészetesebbnek, hogy valamelyik elterjedt élő nyelv fogadtassék el az általános nemzetközi forgalomban közvetítőül s a lehetőségig mindenki tanulja meg a maga saját nyelvén kívül azt a nyelvet, és ennek segítségével aztán az egész világ minden népe érintkezhetnék egymással.

Igen ám, de melyik legyen az a nyelv? A népek közti versengés és féltékenység sohasem engedné azt meg, hogy egyik közülök így a többi felé helyeztesse; aztán meg minden élő nyelv az illető nemzet specifus viszonyainak, fejlődési folyamatának a következménye; azt általánosítani a következők egyaránt hozzá férhetővé tenni nem lehetne még akkor sem, ha a kiejtésbeli eltérések megszüntethetők volnának: ezért élő nyelvet ily általános közvetítőül alkalmazni nem lehet.

Keresni kellett tehát olyan nyelvet, mely nem sajátja egy népnek sem, s éppen ezért minden nép által könnyen elsajátítható, melynek megtanulása fáradságba nem kerül, mely egy a nemzetközi érintkezésben, mint az üzleti forgalomban és a tudományos kutatások körében egyaránt alkalmazható, és ezt a nyelvet megvalósította Schleyer János Márton.

Schleyer Badenben született 1831-ben. A freiburgi egyetemen végezte be theologiai tanulmányait s már 25 éves korában pap volt. A Konstanz melletti Litelstettenben volt alkalmazásban, midőn először foglalkozni kezdett egy általános világ-nyelv megvalósításának eszméjével.

E czélból lassanként több mint 60 idegen nyelvet megtanult s ezek közt az európai és ázsiai fontosabb élő nyelveken kívül a héber, görög és latin nyelveket is.

Ezekkel az óriási előismeretekkel felszerelve, Schleyer az egyes népek nyelvének rokonságát és egymástól való származását alapul véve, igyekezett kikutatni azokat az alapszókat, a melyekből elváltozás folytán a különféle népek nyelvében létező szavak származtak. Azokkal a csodálatos nyelvismeretekkel, melyek felett rendelkezik, sikerült ily módon mintegy 1000—1200 oly gyök szót találni, a melyekről az összehasonlító nyelvészet segítségével be lehet bizonyítani, hogy az indogerman nyelvcsoporthoz tartozó minden nevezetesebb nyelvben többé kevésbé elváltozva feltalálhatók.

Ezekből az általa alap, vagy gyök szónak nevezett szavakból készítette el, az ő bázisatos rendszerével a világnyelvet, melynek ő adta a „Volapük” vagy is „világnyelv” nevet, mely ezen két angol szó, world vagy vol-ig és speuk vagy puk-nyelv, — összetételből származott.

Habár Schleyert Leibnitz és másoknak munkálatai megelőzték, mégis Schleyer tekintetű a világnyelv megteremtőjének: mert egészen más uton haladva s Leibnitz és egyéb elődjei műveiről sejtélemmel sem birva, olyan praktikus és könnyen megvalósítható szabályokat állított fel, a melyek a sikert biztosították.

Schleyer nemcsak nagy nyelvész, de nagy nyelvbölcész is, a ki mindenekelőtt, különbséget tesz a nyelv belső lényegéből folyó s

természeti törvényeken alapuló általános szabályok, valamint az egyes helyi viszonyok, vagy más külső befolyások következtében, specialis szabályok közt s mig az előbbieket rendszeresítve, a világnyelv szabályainak megállapításánál elfogadta alapul, addig az utóbbiakat teljesen mellőzte. Mellőzte továbbá azokat a számos szabály alóli kivételeket, a melyek a többi élő nyelvek megtanulását, oly annyira megnehezítik. Mellőzött mindent, a mi az egyes szavak kiejtését vagy a helyes írást megnehezítené.

Ezen bázisatos consequentiával keresztül vitt rendszer mellett, lehetővé tette azt, hogy az egész nyelvtant, pár óra alatt, meg lehet tanulni s mig az olvasnak arra, hogy helyesen és hibátlanul írni megtanulja az anyanyelvet, 900 órára, a magyarnak 1000 órára, a francziának 1200, a németnek 1500, sőt az angolnak 2500 órára van szüksége, addig a Volapük helyes és hibátlan írást 10 óra alatt bárki elsajátíthatja: mert hiányzik belőle minden olyan specifus jelleg, mely az egyes nemzet nyelveinek megtanulását az idegenre, olyan rendkívülien nehezé teszi.

Minden szót, minden betűt ugy kell kimondani, a hogy az írva van s ugy kell leírni mindent, a hogy azt kimondjuk.

Az összes nyelvtani szabályok oly egyszerűek, hogy pár óra alatt valamennyi bevésődik emlékeztetünkbe, még pedig ugy, hogy soha többé elfelednünk nem lehet s miután a szabályok alóli kivétel nincsen: csupán a gyök-szavakat kell megtanulnunk, hogy a nyelvtan párorai tanulmányozása segítségével folyékonyan beszéljünk s nagyon téved az, a ki azt hiszi, hogy a Volapük nyelv nincs eléggé kifejldve, minden gondolatunk kifejezésére; ellenkezőleg, a gyök-szók és a bázisatos következetességgel alkalmazott ragok segítségével, minden gondolatunk legfinomabb árnyalatát képesek vagyunk kifejezni, minden fogalmat meghatározni, még pedig rövidben, világosabban és félreérthetetlen módon, mint a legtöbb élő nyelven.

Annak, a ki nem ismeri, a ki először olvassa vagy hallja beszélni, nagyon természetes, hogy nehezkedjen, értetlenség sőt nevezetesen tünik fel. Hat nem vagyunk-e éppen ugy minden más nyelvvel, a melyet nem értünk? Hátha angolul vagy hollandul hallunk beszélni, nem csodálkozunk rajta, hogy a beszélők, abból a teljesen egyforma hangzavarból, meg tudják egymást érteni?

Az, a ki a Volapüköt az egyes szavak sajátosság hangzásánál fogva tartaná nevetés-gesnek, éppen ugy járna, mint az a ki francziául nem tudva, a franczia nyelvet, nevetés-gesnek tartaná.

A volapüköt azok támadják, a kik minden újítást — legyen az a legidősebb — megtámadnak csak azért, mert új; eltér a már megszokott mindennapiságtól, nem vesznek magoknak fáradságot, hogy a Volapük nyelvről, annak szabályaival, az általa előrendő czéllal megismerkednének; megtámadják a nevetés-gessé iparkodnak tenni olyan eszközökkel, a melyek első sorban őket magokat teszik nevetés-gessé.

A legmegszokottabb támadási mód az, hogy egyes Volapük szavakat említenek fel, melyeknek nem éppen szép a hangzása avagy egyik vagy másik európai nyelven mást jelent. mint Volapükül.

Még ezekkel az ellenfelekkel könnyen ellehet bánni, valamint azokkal is, a kik a Volapük szükségtelességét azzal akarják bizonyítani, hogy a világ évezredek óta fenn állott nélküle és meg volt, hát meg lehet ezután is nélküle. Ezeknek az ellenfeleknek nem kell czáfolat; „elég ha arra kérjük őket, hogy ismerkedjenek meg előbb a Volapükkel s ha ennek megtörténte után is ellenfelei maradnak, akkor gondoljanak vissza a gőzmozdony elleni támadásokra. Nem hiszem, hogy ma akadna ember, talán a legtöbbet sem véle ki, a ki a gőzmozdonynak az emberiségre való óriási befolyásáról, meg nem volna győződve s mégis, meg nem olyan régen, még nincs 70 esztendője, és nem kisebb helyen, mint Londonban és nem kisebb fontosságú lapban, mint a Quarterly Review-ban, mely a világ egyik leghíresebb tudományos lapja, a gőzmozdony elleni támadás jelent meg, mely ezekkel a szavakkal kezdődött „mi nem vagyunk a phantasticus kísérletek szöszölői, mi nevetés-gesnek tartjuk és kivihetetlennek a vszut-és gőzmozdony eszméjét. Hat létezik e ostobább és hőbortosabb gondolat, mint az, hogy egy gőz által hajtott kocsi gyorsabban fog haladni, mint a posta kocsi”. Így beszélt akkor a tudományos folyóirat és tolmácsolta az egész világ nézetét, és Stephenson találmánya mégis elterjedt az egész világon s most hetven évvel később, mit mondanának önkönk arról az emberről, a ki a gőzmozdonyt ugy támadná meg, mint akkor a Quarterly Review?

A volapük sem keletkezésének első száz évében, sem napjainkban ilyen komoly részről jövő támadásoknak kitéve nem volt, sőt ellenkezőleg meglepő az, hogy milyen egyetértéssel siettek támogatására a legkülönbözőbb elemek.

Mindössze 8 éve, hogy Schleyer első nyelvtana megjelent s azóta a földkerekségen szerte szét elterjedt.

A két legnagyobb egyetemen t. i. a párisi „association française pour la propagation du volapük” „Wellspracheverein”-on kívül francia, német, angol, olasz s spanyolországban, Amerikában és Ázsiában számos államában több, mint 300 egyetemen működésben, mely valamennyi a volapük terjesztését tűzte feladatának s több, mint negyed millió ember beszéli már, nyelvtana minden elő nyelven megjelent, német és francia nyelven több száz kiadásban.

Tizenkét folyóirat jelenik meg volapük nyelven és pedig a Schleyer János Márton által Constanzban szerkesztett „Wellspracheblatt” a Dr. Ohlhdahl által Bécsben szerkesztett volapüka gased a Shnepper által Münchenben szerkesztett Cogabled, volapükélet a Pie-weger által Boroszlóban szerkesztett volapüka klub, a Párisban Kerkhoffs által szerkesztett le volapük, a Cassio által Milanóban szerkesztett H. volapük, az Iparra quirre által Madridban szerkesztett el volapük, az Aeu által Aibróban Daniában szerkesztett volapükabler, a Rodek által puerto Rieoban del Amerikában szerkesztett Timabler volapükük. A Satershand által Stokholmban szerkesztett volapükisten. A Heylgers által Antwerpenben szerkesztett Nogu volapükük plo Beljón. A Haastert által Rotterdamban szerkesztett volapükabled in euover de Wereldtaal.

Ezekben kívül, a volapük nyelven megjelenő lapokon kívül több mint 500 lap és folyóirat foglalkozik a volapük nyelv terjesztésével, eöneynek megismertetésével népszerűtetével.

Nem kisebb hírlapírók, mint Gauthier Emil és Sarcey Francisque Párisban tüzek ki feladatokat a párisi közvéleményt megnyerni s hogy ez ott mennyire sikerült legfényesebben az bizonyítja, hogy az összes nagy francia lapok közölnék időről időre ismertető rokonzenes cikkeket a volapük érdekében Angliában nem csekély jelentőségű ember áll a mozgalom élén, mint a világ legnagyobb nyelvtudosa az oxfordi egyetem hírneves tanára Müller Miksa.

Nemetsország, mint a volapük nyelv tulajdonképeni szülő anyja Franciaországgal versenyezve, az egyesületek felolvasások és hírlapok útján igyekezik az eszmének mennél több követőt megnyerni.

Azok között a száz meg száz hírneves tudósok közül csupán a halléi egyetem híres tanárát a világ legnagyobb etnografusát Kirchhof Alfrédet említsem fel a ki tevékeny részt vesz a volapük terjesztésében.

Bécsben a Neue Frie Presse, Budapest a Pestihírlap, az Egyetértés és a Nemzet hoznak időről időre rokonzenes ismertető cikkeket.

Olaszországban, Turinban, Milanóban, Genuában, Florenczban, Ferrarában és Veredilyben vannak virágzó nagy, egyetemes s közlül a turini „Assoziatione dei Volapük int Italia”, kiterjeszti működését egész Olaszországra. Nincs olyan nap, hogy új tag beépése nem jelentetnék.

Spanyolországban a madridi egyetemen nagyobb fontossággal és több taggal bír Guadalupeban megnyitott és ez évben országos szervezett nyert egyetemet.

Nem kis mértékben járulnak a volapük elterjesztéséhez a helyenként rendezett felolvasások s e tekintetben Páris jart elő a jó példával a hol Kerkhoffs a párisi kereskedelmi akadémia igazgatója által rendezett s 10 óráig tartó tunciusban 2250 hallgató vett részt, s ezek közt számos híres tudós, kiváló író és kereskedő, s különösen sok katona tiszt. Egész nagykereskedő házak saját alkalmazottjaik számára külön tanfolyamot rendeztek be s néhány nap alatt a volapük elsajátították így a párisi „Grands Magasins du Printemps” a világ egyik legnagyobb divat cikk üzletének tulajdonosa Jules Jalusot az elmúlt évben 121 tisztviselőjével vett részt a volapük tanfolyamon s úgy o mindent elkövet, hogy a világ minden táján levő összeköttetésénél a volapüköt alkalmazásba vegye és vetesse.

Alig ér véget egy ilyen tanfolyam s kezdődik a másik. Páris példáját követi az egész világ Madridban, Berlinben Londonban, Münchenben, Mosquában és Bécsben számos ilyen tanfolyam lett már bevezetve Bécsben a közoktatási miniszter hozzájárulásával a műegyetemen s a hallgatók száma meghaladta a 2000 et.

Ezen kívül Bécsben a hadügyminiszterium hozzájárulása folytán a tisztikar részére külön tanfolyam rendeztetett be, melyen a magasabb tisztikar csaknem teljes számban részt vett. Budapestben épen most folynak az elő készületek a volapük tanfolyamok rendezésére, azt hiszem a látogatottság igen nagy lesz. Számosak azok a kik a tankönyveket megszerzik s magán szorgalommal igyekeznek a volapüköt elsajátítani.

Debreczenben magában már eddig 50nél több tankönyv adatott el, s városunk legelőkelőbb férfiai tanulmányozzák és igyekeznek terjeszteni.

De legfényesebb jelei az óriási előhaladásnak az egész világ minden részéből egybegyűlt congressusok, eddig kettő tartott 1855 Friedrichs hofban a bodeni tó partján, a másik ez évi augusztus hóban Münchenben a harmadik Párisban fog megtartani 1889-ben

a kiállítás alkalmával Nincs az egész világtörténetében példa arra hogy egy-egy eszme ilyen rövid idő alatt ilyen óriási előhaladást, ilyen óriási hódítást tett volna ez a legnagyobb bizonyíték arra, hogy szükség volt rá, s bár mit mondjanak is azok a kik gúnyos megjegyzéseikkel szeretnek megtámadni mindent a mikhez nem értenek a volapük megfogja hódítani az egész emberiséget, el fog terjedni a föld kerekén szerteszert beszélni fogja mindenki

Mert az emberiség valódi szükségletén se, i s mint ilyen fészközben rejlik cselje és rendeltetése Mihelyt azszal tisztába vagyunk, hogy a volapük nemzetközi forgalmi és érintkezési eszköz akar lenni a kereskedelem és tudomány szolgálatában, azonnal megszűnik az a teljesen alapteljes ellenvetés is, hogy a volapük elnyomhatja az anyanyelvüket és megszüntethetné az összes többi nyelveket. Ezt senki sem kívánja, ezt a volapük célul maga elé nem tűzte s nem is tűzhet, mert a volapük csak szolgálatába akar lépni a világgazdálkodásnak, s nem akar uralkodni, avagy elnyomni évezredes neazeti nyelveket. Mivelni fogja ezután is mindenki a saját anyanyelvét, fejleszteni fogja minden nemzet saját nyelvén tudományát és művészeti intézményeit, e mellett azonban egykezni fog mindenki el-sajátítani azt a közlekedési azt az érintkezési eszközt, melyet pár órai szorgalom által elérhet s melynek segítségével a világ minden részén mindenkivel közlekedhetik, segítségével epagy megérthetjük magat Angliában mint Chinában, Spanyolországban epagy mint Japánban vagy Perzsiában. Melynek segítségével a tudós megértheti az any nyelvére meg le nem fordított tudományos művet a nélkül, hogy éveket keljen idegen nyelvek tanulására fordítani. Melynek segítségével a különböző nemzetiségű és nyelvű tudósok egymással közvetlenül levelezhetnek és eszmét cserélhetnek, a nélkül, hogy egymás nyelvét évek hosszú során át kénytelenek volnának tanulmányozni.

Ezeknek előbeocsátása után legyen szabad a jelen felolvasás keretében illő rövidséggel Önöket a volapük nyelv rendszerével és a nyelvtan szabályaival megismertetni. Azt már jeleztem, hogy maga a nyelv nem önkényűleg van összeállítva, hanem az előnyelvek és szabályai után rendszerestve. Meg pedig oly könnyen megérthető, egyszerű világos módon, hogy a nyelvtant pár óra alatt teljesen meg lehet tanulni

A volapüknek van 28 betűje mind egy van írva és egy hangzik, mint a magyarban, csupán az y, hangzik úgy a mint a magyar j, p u ebben a szóban, hogy jóvendő a j úgy hangzik mint az s, ebben a szóban hogy sas az s, úgy hangzik mint az sz, ebben a szóba hogy szasz és c, úgy hangzik, mint a cs, ebben a szóban, hogy cseszesznye. Minden betűt ki kell mondani, hangsúlyozni azonban mindég az utolsó szótogot kell.

A volapüknek nincs sem nevelője sem neme, ez által az ejtegetés rendkívül meg van könnyítve s ha megjegyezzük magunknak azt, hogy az egyes szám első eset mindég maga a gyökszó s hogy az ejtegetésnél a második, harmadik és negyedik esetet úgy képezzük, hogy a gyökszóhoz a második esetnél a betűt a harmadiknál e betűt és a negyediknél i betűt illesztünk és illetve, hogy a többes számban úgy így eljára meg ezen felül egy s. betűt is alkalmazunk, akkor tudjuk a főnevek ejtegetését. Ez a szó klub azt teszi, hogy egyet egyes szám első eset nominativus club az egyet, genitivus kluba az egyet, harmadik eset dativ kluba az egyetnek, negyedik eset accusativ kluba az egyet, többes szám első eset kluba egyetnek, második eset kluba egyetnek, harmadik eset k ubes egyetneknek, negyedik eset kluba egyetnek, s így meggye kivétel nélkül minden ejtegetés s mintán az a, e, i, betűknek egymásután sorrendjét könnyen megtudjuk magunknak jegyezni a declinatit, melynek megtanulásával rendszerint oly sok időt kell töltenünk pár pillanat alatt elsajátítjuk.

Minden főnévből lehet melléknevet képezni az „ik” rag hozzátevéle által p. o. vol azt teszi, hogy világ, volik világias. A melléknevet mindég a főnév után jön és az ejtegetésnél változatlan marad p. o. a jó atya fat gudik a jó atyáé fát gudik, a jó atyáé fát gudik, ha a melléknevet különösen ki akar uk emelni és éppen arra akarunk sulyt fektetni, akkor a melléknevet a főnév elibe teszszük s ez esetben ép úgy ragozzuk az a, e, i, betűkkel és a többesben az s. betűvel, mint a főnévet. A melléknevet épen úgy fokozható, mint a magyarban s a közép fokba: um”, a felső fokba „ün” rag hozzátevéle által képezetetik p. o. badik = rossz, badikum = rosszabb, badikun = legrosszabb. Minden melléknevből egy „o” betű hozzá illesztése által a l állíthatjuk a határozót, badiko = rosszult, badikuno = rosszabbult, badikuno = legrosszabbult. Az o betű hozzá tevéle által a szükséghez képest főnévből is lehet határozót csinálni p. o. mud azt teszi, hogy szájj mudo e őszval, pened levél pendo levéileg.

A személyes névmás ún = ob, te = ol, ő = om (itt kell megjegyeznünk, hogy az esetben ha nőről beszélünk „of” szócskát kell használnunk) a többes szám az „s” betű hozzá illesztése által által képezetetik mi = obis ti = ols, ők = oms s ha nőkről beszélünk = ofs. Ha a gyökszóhoz hozzá illesztjük az „ön” ragozskát elő áll az ige határozatlan módja. Az ige határozatlan módjának ejtegetése úgy történik, hogy a gyökszóhoz hozzá

illesztetnek a személyes névmás előbb említett rajjai p. o. ebben az igében pükön, a gyökszó pük ha ehhez a gyökszóhoz hozzáadjuk a személyes névmás „ob” ragját megkapjuk az ige határozott mód jelen idő egyes szám első személyét tehát beszélék = pukob beszélsz = pükol, beszél = pukom vagy pedig ha nőről van szó püköf, = beszélünk, püköbs = beszéltek, püköls = beszélnek = pukonis vagy ha nőkről van szó — puköfs.

A volapükben nincsen kivétel a szabály alól s ha ezt a ragozást meg jegyezzük magunknak, tudjuk az egész ige ragozást, mert a többi idő a jelen időtől képezetetik és pedig épen úgy, mint a főnév ejtegetésénél láttunk az abc magánhangzónak felhasználásával. A felmúlt időt úgy képezzük, hogy az „a” betűt teszszük a gyök szó elé. — A múlt időt úgy, hogy „e” betűt, a régmúlt időt úgy hogy „i” betűt, a jövő időt úgy hogy „o” betűt.

A múlt jövőt úgy hogy „u” betűt. Ennek a szónak hogy beszélék püköl, a felmúlt ideje „püköb j a múlt ideje beszéltem — „püköb j” jövő id je beszélni fogok „opüköb” stb. és így következetesen minden igenél ki vétel nélkül.

Az ige cselekvő alakjából egy „p” betű elébe tétel által származik a szenvedő alak, ha az ige mássalhangzón kezdődik a jobb hangzás kedvéért a „p” betűt és a gyökszó közé, egy „a” betűt tételük — Pukob azt teszi, miként láttuk hogy beszélék papukob beszéltem, mult időben pepukob, jövő időben popükob-beszélhetni fogok.

A volapük számnevek 1—9-ig gyök számokból ezenfelül pedig összetett számokból állanak, 1 = bal, 2 = tel, 3 = kil, 4 = fol, 5 = lül, 6 = má, 7 = vel, 8 = jöl, 9 = zül Ezen 9 gyök szóból származnak az s betű hozzá illesztése által a tizes számok vagyis ba's = 10, tel, 20, kils = 30, fols = 40, luls = 50 és így tovább, a tizes és egyes számok összetétele úgy történik, hogy elől van a tizes aztán az egyes szám és „e” kötőszó által vannak összekötve p. o. 98 = zülsej, 100 = tum, 1000 = mil, millió = ballion és így tovább.

A rendszámok a számnevekből az „id” zóska hozzá illesztése által képezetnek első = bald, második = telid és így tovább.

Mélyen tisztelt közönség ezek képezik a volapük nyelv főszabályait, rendszeres tanulással mellett a nyelvtannak meg néhány — kevésbé fontos szabályaival kell megismerkednünk és olvasunk volapükül s hogy ez az egész mily csekély fáradságba kerül, legkönnyebben meg ítelhetik abból, hogy a jelen felolvasás szük keretében pár perc alatt megismerkedtek a nyelvtan leglényesebb alapelveivel, elsajátítottunk egy oly közlekedési eszközt melynek rendkívül fontosságát nem lehet eléggé hangsúlyozni.

Azokon az általános érveken kívül a melyeket a volapük mellett fel hoznak, nekünk magyaroknak különös indokunk is van melyneffogva mennél szélesebb — körben való elhelyezését óhajtanunk kellene.

Általános tapasztaljuk azt, hogy a külföld bennünket nem ismer, fére ert, félre magyaráz.

A legjobbj akaróink is csupa jó indulatból nevésséges módon emlékeznek intézvényeinkről s emlékeznek meg rólunk, — intézményeinket, megszokásainkat tévesen s a valóságból lényegesen eltérő módon írják le, s mutatják be a külföldnek. Nem szük séges más példát felhoznom állításom bebi zonyítására mint azokat a leírásokat, a melyeket az elmúlt évben nálunk járt francia író társaság a francia lapokban közét tett; pedig nem volt azokban a leírásokban egy szemernyi rossz akarat sem. Egészen másként állna a dolog, s remélem hogy fog is, ha a volapük egítésével mi magunk fogjuk a francia, Ango, Spanyol, Olasz Perzsa, Japán, Chinai stb. hírlapok útján a külföldet a mi viszonyainkkal a valósághoz hűen meg ismertetni.

Közgazdasági állapotunk átmeneti időszakot el. Egész Európával együtt mi is fáj dalmasan érezzük a közgazdasági válság súlyos következményeit s bár rendelkezünk számos olyan speciális magyar gazdasági és ipar cikkkel a mely magállan a versenyt, a világ bármely piacán nem vagyunk képesek versenyezni, mert a külföldnek mi hozzá férhetetlenek vagyunk; nem kereshet fel levélileg.

Mig ha az angol, francia spanyol, perzsa kereskedő, a volapük segítségével tehet megrendelést Debreczenben, vagy még kisebb vidéki városban is bizonyára nem egy gazdasági iparczikket fognak tőlünk — megrendelni

Első sorban tehát hazafias kötelessége teljesítünk, másod sorban pedig a reánk nehezülő súlyos gazdasági válság megszüntetéséhez járulunk, a volapük nyelv terjesztésével és így nekünk magyaroknak, az általános indokokon felül ezen okból még különösen előkell mozdítanunk a volapük elterjedését. Ezt pedig kétféle képen eszközölhetjük, vagy úgy, hogy speciális — tanfolyamokat rendszeresítünk, s a jelentkezők aztán 8—10 óra alatt együtt megtanulják, teljesen a volapüköt, vagy pedig úgy, hogy az iskolában állítunk fel volapük tanfolyamokat meg pedig több rendbelit, hogy az egész tanuló ifjúságnak legyen módja ezen rendkívül fontos nyelv elsajátítására.

Azt hiszem, hogy miután a volapük mint közlekedési eszköz első sorban a kereskedők érdekeit szolgálja, nálunk a keresk-

ademiának kell a kezdeményező lépést — megtenni, melyet aztán bizonyára követni fog a többi iskola is. Az ifjúságon bizonyára nem fog mulni, mert az ifjúság újabb tagadhatatlannal sokkal többet, és sokkal komolyabban tanul, mint bármikor s ha meggyőződést fog szerezni arról, hogy a volapük mennyire fontos tényezője előhaladásunknak: nem fogja sajnálni azt a pár órai fáradságot, hanem sietni fog hogy elsajátítsa.

Mélyen tisztelt közönség! — azzal az óhajjal rekesztem be felolvasásomat, vajha a volapüköt kellően felhasználánk előhaladásunk eszközeül.

Megyei közgyűlés.

Debreczen, decz 14.

Hajdu vármegye törvényhatósági bizottsága ma d. e. rendes közgyűlést tartott, melyen bizottsági tagok igen szép számmal jelentek meg, mivel választás is volt a napi rendben. A közgyűlést kevéssel 9 óra után nyitotta meg a díszmagyarba öltözött főispán.

Első sorban felolvasatott az alispáni időszaki je'entés, mely tudomásul vétetett. Érdekes volt a jelentésben a földes-szápi uton meg-támadott posta-kocsis esete, melyet lapunkban nem régen tárgyaltunk. A vizsgálat kiderítette, hogy a kocsist nem rablók támadták meg, hanem az a lövé-eket maga tette, ennek dac-zára azzal dicsekedett, hogy élete veszélyez-tetésével mentette meg a postakocsi tartalmát, bizonyára azért, hogy jutalmat kapjon. A re-mélt jutalom helyett azonban elfogták.

Az országos törvényhatóság szerkesztésé-ge által megküldött f. évi XXXVIII és XXXIX ik törvény-czikket kihirdetettnek. Felolvasatik a belügyminiszter leirata, mely a tisztí ügyézi hivatalos helyiség kibővítését s a főispáni hi-vatalos helyiség újonnan való kifestését jóvá-hagyja. Felolvasatik ugyanannak leirata, mely a jövő évi megyei költségvetést — 46.690 ft kiadással, ugyanannyi fedezettel — jóváhagyja.

A honvédelmi miniszter körrendelete szerint a polgári lovatató bizottságok követke-zőleg alakultak meg: A b ő s z ő r m é n y i k e r ü l e t b e n : elnök U. Szabó Mihály, helyettes elnök Sinay Károly, becsmók: Ray Lajos, Kövér Gábor és Farkas Pál. A r a y b o s z l ó i k e r ü l e t b e n : elnök Csapó István, helyettes elnök Tury Albert, becsmók: Lukács Dezső, G. Tóth Mihály és Fischbein Ignác.

Ezután következtek a választá-s o k. A szavazat-szedő küldöttség következő-leg alakult meg: elnök Papp Sámuel, tagok Kállay Imre és Kasztl László, jegyző Oláh Károly. A k a n d i d á l ó b i z o t t s á g b a a közgyűlés által megválasztattak: Oláh Ja-kab, Csapó István és Czeglédy Lajos. A főis-pán által kinevezettek: Sinay Károly, Fisch-bein Ignác és Paksy Károly.

Az üresedésben levő vármegyei központi árvaszéki elnöki tisztségre harman pályáztak — u. m. Pénzes Sándor, Orosz Endre és Uzonyi Imre, — miután azonban az utóbbi kettő kérvényét a választás előtt visszavonta, egy-dül Pénzes Sándor árvaszéki elnök jelöltet-t ki a kandidáló bizottság által elnök jelölté, kit a közgyűlés — lelkes eljenzés közt — egyhangulag ki is kiáltott árvaszéki elnöké. Pénzes Sándor azonban letette a hivatalos esküt.

Ezután az év végével kilépés folytán üresedésbe jött 5 közig. bizottsági tagsági hely töltetett be választás útján. A közig. bizottság tagjai közül kiléptek: Csapó István, Karap Mór, Szöllösi Imre Lévy Márton és Lipov-niczky Imre.

Nevszerinti szavazással megválasztattak: Csapó István 107, Szöllössi Imre 103, Karap Mór 102, Lévy Márton 89 és Lipovniczky Imre 76 szavazattal, — tehát a voltagok választottak meg.

Az igazoló bizottságba be-választottak: Fischbein Ignác, Farkas Albert, Kovács István, Lukács Dezső és Dr. Varga Géza.

A főispán által kinevezet-t e k : elnökül Karap Mór, tagokul Sinay Ká-roly, Orosz József és G. Tóth Mihály.

A választások megejtése után, a bizott-sági tagoknak legnagyobb része eltávozott a teremből, — miután a tárgysorozat érdeke-sebb pontokat többé nem igert.

A vármegyei építkezési szabályrendelet a belügyminiszteriumhoz felterjesztetik Karap Mór és kiküldött társai jelentik, hogy a vár-megyei pénztárakat váratlanul megvizsgáltak s mindent a lgnagyobb rendben találtak.

A belügyminiszter jóváhagyta a vármeg-ye czimerének — a megyei székház homlok-zatára való — elkészítését. A czimer 300 frtba kerül s a Zsolnay cég fogja készí-teni

A vármegyei bíráló bizottság bemutatja az 1888. évre érvényes, legtöbb adófizelő vár-megyei bizottsági tagok névjegyzékét, mely felolvasatott.

Lengyel Imre — miután városi bizott-sági tagga választatott s e választá-t ő elfo-gadta, — lemond a megyénél viselt bizottsági tagságról Tudomásul vétetik.

A debreczen nagykárolyi utnak jókarba hozása, illetve kiközvzésére vonatkozó minis-teri rendeletrre, azon felszólításra, hogy Haj-dumegye mennyivel járulna e munkálathoz, a közgyűlés kijelenti, hogy e kérdéshez hozzá-szólni meg korainak tartja.

Beterjesztett és jóváhagyott több község szervezési szabály rendelete. Némely község szabály-rendelete némi — módosítást nyert.

Békés vármegye közönségének meg-

keresés tárgyában... rata pár... telm fel... A d... egy telep... selő-testü... rendszer... hagyatik... letének t... határozat... Veg... a városg... bezes tár... Henrik s... felebbez... határozat... rint koré... hetnek. A... tokat, m... Dorog k... lelkesz... határozat... A k... 10 órák... Köz... * A... szoboszló... minőség... * L... nyosan s... híres Lud... nevezetes... Debrecze... bódé elb... dezés st... tézkedés... így kara... vizez szon... marhák is... azt m... marad... * M... és a vár... nyugdíj-al... meg. A... zsefné u... felkérni. A... ködni, —... könyvkötő... vetkezőleg... alisp. alek... vács Istvá... Dr. Oláh... Sándor (P... bor (Földé... Ferenczy... Horváth D... Lengyel I... Nábrácky... man (Náná... ról, Orosz... dor (Szob... Sándor Ká... (Szoboszló... nás) és V... zottság tag... László, L... házy End... Dr. Oláh... * U... helybeli as... vállalatot... tani s ez á... az első for... a mi az ép... nyére... * Szit... latunk buz... került ma... operette... talmazottat... elé. A kars... meg, melye... adott át. A... zenekar ke... Sikerének ö... illeti meg... Az első fel... veségek est... vességből já... H a d a i (J... L o c s a r e... elenk. A tó... P ú s p ö k i... máros), P... (Onufri), G... A tiszték... J u h a i, M... jól volt össz... * Tegnáp... Margó C... ez alkalom... fogadták. A... tottak fel,

keresése a kisedővödök kötelező felállítására...

A debreczeni telefon-vállalatba a megye egy teleppel belép...

Végül az egyes községek költségvetése, a városgazdai számadások...

Kozák András és társai felelőse H. Dorog képviselő-testületének...

Közgyűlés vége háromnegyed 1 órakor.

HELYI HIREK

* Az új járásbíró. Dr. Gajzágó Béla, h-szoboszlói járásbíró Debreczenbe...

* Lucza nap a volt tegnap, melyet bizonyosan sok hely megtartanak...

* Megyei bál Hajdúvármegye tisztikara és a vármegyei ifjuság bálja...

* Új faraktár létesítése jött szóba, több helybeli asztalos és építő mester...

* Színház Znojenszky Károly, szintársulatunk buzgó karmesterének...

* Falusi párbaj. A Budapesti Hirlap írja: A tiszta-eszlári pör...

Tegnap lépett fel először Verő György né M. Margó Celia. A szerzetreméltó művésznő...

* Építalmannak a következő aranybetűs sorok voltak olvashatók:

Művészeted legyen az eget-t verő, Hangod trissz maradjon, ne legyen heverő...

A másik szalagon: Verőné Margó Celia, decz. 7

* A zadó-pénztár helyisége rendkívül nagy látogatottságnak örvend...

* A lámpák világát éljük, a mennyiben mostan vannak a legrovidebb napok...

* Örült. Takács Lujza, színésznő, Oláh Sándornak az ösmert kórikának nővere...

* Szépitészet. A „Czegléd utca“ szégitése érdekében sok czikk jelent meg...

* Kitűnő jogászok. A hivatalos lap — igen helyesen — közli azoknak a joghallgatónak a nevsorát...

* Kalotaszegi varottas. Városunk lelkes hölgyközönsége bizonyony örömmel értesül...

* Műkedvelői előadás. A Hadházi műkedvelői kör által 1887. decz. 17-én...

* Piaczi árak 1887. december hó 13-án megtartott hetivásárról.

* Magyar iparczikk aránylag rövid idő alatt még nem hódította el a tért...

* Biztos gyógyítás. Mindazon, kik rossz-méztés vagy székrekedés következtében...

cszán találkoztak a szembe jövő orvossal. — A megbízottak nyomban leszállottak a kocsi...

* A kaszáruyából. „No hallják az urak egy elefant csordát hamarabb beledudok pakolni...“

* A szabadeivüpart bált rendez január hó 21-én. A bárlendező bizottság tagjai...

* Husarak megállapítva s bejelentve 1887. évi decz. hó 14-től — 21-ig. — 30 kr. Erdei Jánosnál...

* Vállalkozók figyelmébe. A csász. kir. szab. kassa-oderbergi vasut igazgatósága...

* Piaczi árak 1887. december hó 13-án megtartott hetivásárról.

1 Mm Buza 6,30—6,10—5,90
1 „ Kétszeres 5,30—5,20—5,10
1 „ Rózsa 4,60—4,50—4,40

x Magyar iparczikk aránylag rövid idő alatt még nem hódította el a tért oly gyorsan...

* Biztos gyógyítás. Mindazon, kik rossz-méztés vagy székrekedés következtében...

Hazánk s a külföld.

— Literáry Ödön, a közte és sógora között a Csepel-szigeten szombaton végbenem párbaj áldozata...

Törvényszék.

— A kurján letárgyalták a Weisz-Zsigmond-féle gyilkossági ügyet...

Apró cseprő.

— Az iskolatársak. Biró (a vádolthoz, kiben régi iskolatársát ismeri fel)...

Bölcsesség.

— Mikor nősüljenek a férfiak? — Fiatal embereknek korán van nőüni. Öregeknek késő.

Paradoxon.

Vendég: Hallja-e, gazda ha vendéglője mindig ilyen tele lesz, nemsokára senki sem fog élni járn.

Vasúti étteremben.

Egy utas borjuszetet rendel és a mikor hozzák, mindjárt fizetni akar — Mi az ára? — kérdi.

Tévedés.

Egy fiatal varróndó este elfelejtette bezárni szobája ajtaját. Egyszer csak belép egy ember...

Egyforma keresetforrás.

Már tek kir. törvényszék — tartja védbeszédjét az ügyész — súlyosbító körülménynek veendő az is...

Anyulrágás ellen.

— Anyulrágás ellen már igen sok szert ajánltak s nem csoda, mert a nyulak a fiatal gyümölcsösökben...

Debr. Színház.

Holnap 1887. december 15-én: A sabin nők elrablása. Vigjáték 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő Gáspár Imre. Kiadó Kutasi Imre.

Mindenemű

száj- és fogbajokat

kezel, valamint

odvas fogakat

és

fogtőveket

(fájdalom nélkül érzéketlenítés által) távolít el

Dr. TIHANYI SAMUEL rendelő óráiban (reg. 8—9 ig, d. n. 2—4 ig)

Egyedüli raktára a Hermann-féle bécsi China-ezüst háztartási, kiházasítási és diszárúknak.

KARÁCSONI és ÚJÉVI
nagy választékú

Bronz, majolika, ércöntvény, china ezüst
Plüsch-, bőr-diszcsikkeimet
és különnebb

GYERMEKJÁTÉK
áruimat

a legolesőbb áron ajánlom

SZEPESSY ANTAL.

Egyedüli raktára a Mayer-féle blansoi fehér és majolika svéd és táblás (Kachel) kályháknak.

Egyedüli raktára a Zsolnay-féle pécsi világhírű Majolika-árúknak.

Egyedüli raktár a közkezdvelt Adler-féle táljapok és borostyán árúknak.

Ditmar-féle függő és asztali Lámpák. Kályha tüzelő szerek, előtétek, fa- és széntartók. Vadászfegyverek, töltények. Revolverek.

Tavaszi gyógyítás.
Nyári gyógyítás.
Őszi gyógyítás
Téli gyógyítás

Legjobb bedörzsölő-szer köszvény csusz és minden meghűlési betegségek ellen.

Raktárak Debreczenben: Gölt Nándor, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy Károly gyógyszerészekben, Gerébi Fülöp és Szepessy Antal kereskedőknek.

A csehek izgatásaira

legjobb válasz az, ha mi is csak magyar ipartermékeket veszünk. Ilyen elismert jóságú magyar gyártmány a

LENCK
kávé,

mely illat- és az alkatrészek kifogástalan minősége tekintetében fölülmulja az összes eddig ismert kávépótlékokat. Jobb és nem drágább, mint a külföldi pótkávék.

Lenck kávé kapható minden fűszerkereskedésben s a hol még nem volna vagy a készlet elfogyott volna, a t. közö neég követelje, mint magyar gyártmányt.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küld Lenck S. pótkávégyára SOPRONBAN.

Képviselő Debreczenben:
Műnch Gusztáv ur.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi, ha minden dobozon a gyárjegye egy sas és MOLL A. eokszorosított czége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörcs, nyálk, gyomorégés, májajok, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknek. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 forint.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerésztáiraiban. MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldeték.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ölő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Isten fizesse meg”-et mondom érte; ezek a gyomrot jóvá és söt könnyűvé teszik.

Tisztelettel
Steinko Ján. F. lelkész Honnenschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SÓ

Csak akkor valódi, ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírását viseli.

Bedörzsölésül sikeres használat köszvény, csusz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál; borogatás alá kúrtban minden sérelem és sebnél, dagadtok gyuladásoknál. Beszélő vízzel vegyítve hirtelen rosullét, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 80 kr. o. é.

Raktárak az ország minden nevezetes gyógyszerésztár és anyag kereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldeték.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel
Hornof, lelkész Micholup-ban

Raktárak Debreczenben: Gölt Nándor, Dr. Rotschnek V. Emil, Tamássy Károly gyógyszerésztáiraiban, Gerébi Fülöp és Szepessy Antal kereskedőknek.

KAVÉ, THEA stb.
3 PERCZ ALATT.

A ki legrovidebb, em több mint 3 percznyi idő alatt, a takarék-tűzhely mellőzésével, fa és szén nélkül akar kávé, théát, peccenyet, tojást stb. készíteni, az rendelje meg az általam tervezett s minden államban szabadalmazott

„GYORS” szesz-főző készüléket.

7 szabályozható lánggal, a legfinomabb kivitelben; minden asztalnak díszére válik, ép úgy czelszerű, mint kenyelmes és olcsó, mivel alig egy krajczár áru szesz használatával 9 húdsára való kávé vagy théát lehet elkészíteni. Igen könnyen és veszély nélkül kezelhető. Bel nélkül! Füst és szag nélkül!

Magánosok, családok, vendéglősök, kávéházak

részére valóban nélkülözhetlen.
1 elegans gyors-főző-készülék 2 frt 50 kr.
Ugyanaz finom thea-kannával és ezüstözött thea szűrővel 4 frt —
1 salou gyorsfőző-készülék, elegans thea-kannával és ezüstözött szű ovel, salonok és társaságok számára, használati utasítással 5 frt 50 kr.
A készülék ócsóságánál, szépségénél és könnyen kezelhetőségénél fogva, általános közkezdvelt-ségek örvend a világ minden részében nagy mennyiségben szállítatik.
Megrendelhet postán utánvét elletl vagy az összeg előzetes beküldése mellett a WIENER WA-
RENHAUS által

Wien
Carl Zelinka,
III. Hetzgasse 33

SWAPLO FERENCZ BUDAPEST.

Gyára:
VII. ker. alsó erdő-sor
3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felhuzó zárdőnyeit

hullámzott aczellemezűből; továbbá szabadalmazott Blazieck- és Brecka-féle tölte és szel-
lőztetési

valamint

kályháit;
központi-fűtési berendezéseit.

Saját szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új építme-
nyeknél iskolák, kórházaknál, stb. szellőztetéssel, vagy szellőztető és nélkül, igen czélszerűen,
alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába tartozó munkáit u. m. építési-, mű- és szerkezeti lakatos munkáit, téglá és vakolat — felhuzó gépeit kovácsolt vasból.

Mintakartyák és költségvetések, ingyen és bérmentve.

Vizsgáljatok meg mindent s a legjobbat választjátok!

Ezer zerezen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványaival kitüntetett készítmények.

Dr. Müller mohnövényneve, meg-
lepő hatású köhögés, rekedtségnél, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgümónél és egyáltalán a légzőszervek minden gyuladásánál. Té-
gelyben gyermekek és felnöttek számára. Egy
tegeley ára 50 kr.

Dr. Müller görcs elleni óvobal-
zsama. Ezen balsam czélszerű és ajánlatos
gyomorfájás és gyomorgörcs, gyomorhurut,
gyomordaganat, hányás, hasmenés, fölfuódás
eseteiben, kólikás fájdalmaknál az eredmény
csaknem rögtöni. Továbbá minden hosszadal-
mas és kimerítő betegség után, a mennyiben
az emésztést nagyban előmozdítja. Ezen ki-
tűnő szernek különösen fájhelyen egyetlen
háztartásban sem kelleve hiányoznia. Egy üveg
ára 1 frt 50 kr. Fél üveg 80 kr. o. é.
Valódi minőségben mindenkor kapható:
DEBRECZENBEN: a „Megváltó”-hoz címzett
gyógyszertárban.

Gyomor és bélhurutnál,
máj és epebántalmaknál

a Lippmann-féle Karlsbadi pezsgő por 3-4
heti, rendellenes
zsírsvövet, túltengés- és savképződésnél
4-6 heti gyógyhasználatu orvosilag általan
jántaitik. Kapható 60 kr. és 2 frt. dobozok-
ban, Debreczenben Dr. Rothschnek gyógytárá-
ban, továbbá N. Váradon, Szathmáron, Saeg-
halmon stb.

HAMBURG-AMERIKAI POSTAHAJÓZÁSI RÉSZÉNYTÁRSULAT

Közvetlen postagőzhajózás

Hamburgból Newyorkba
minden szerdán és vésőnapon,
Hávreból Newyorkba
minden kedden,
Stettinből Newyorkba
minden 14 nap alatt,
Hamburgból Nyugatindia
havonként háromszor,
Hamburgból Mexicoba
havonként egyszer.

A társaság postagőzhajói kitűnő ellátás mellett
mind a hajószobákban úgy a földközben
elhelyezett utazóknak is a legkedvezőbb
utazási alkalmat nyújtanak

Vezénylő megbízott Prágában Ven-
czeltér 15. sz.

A LEGJOBB GZIGARETTA PAPIR
a valódi

LE HOUBLON
francia gyártmány.

Gawley és Henry-től Párisban.
Utazásoknál mindenki ovatik.

Ezen Papiros Dr. Paul J. J., Dr. Ludwig
E., Dr. Lippmann E. urnak,
a bécsi egyetem vegytan tanárai által a legm le-
gjobb ajánlatik, még pedig kitűnő volta, s ha-
tározottan tökéletes tisztaságánál fogva, s mert
enhez az egészségre nézve káros befolyással bírt
semmin-mű anyag nincs vegyítve.

500 PAPIROK
PAC-SIMILE DE L'ETIQUETTE 17, rue Sésanger, 4 PARIS

188

Egyedüli raktára a Zsolnay-féle pécsi világhírű Majolika-árúknak.

Vala-
sáról haz
lanom a
széről. —
kérnek,
lamit azok
nagyobb h
gettünk
ról a dolo
ról, vagy
Es a
désük, e
mely köve
megáldott
follal, a
ha tehát
tartja, hog
és közötté
jobban, m
tart a nyi
zalmas bes
hatlan sze
nosságra h
Vau
bekével h
ekkor sem
folytatják
tást, — h
lőlem val
Ez u
száth Kálm
hogy seho
tőzött: h
lami érde
bad fantázi
tárczájában
szerint Kos
gedve polti
tesen megd
bölcsesség
gondolva m
bolondokat
bolond emb
ő bizony, a
kedte. Meg
Pesti Hírnap
zal, hogy e
dicsértette
Hát e
az én t. k
de azért én
mert jól tu
nem pusztá
meleg érde
különbség n
íránk viselt
Kossuthról

A „DEB

„VE

A debre
Gáspár In
lin, szántársul
áll s. Vesz
lést, melynek
felelő előadás
tatkozott.

A vizszo
reczen”-nel
hogy még a t
pon való mélt
mező e lap kö
tozó és így n
is igyekszik e
vüli mást kons
felolvasott m
san ismertéjt
erre a „Debr
mű és a szer
Lásuk t
Az elbes
fiatal író-nem
nemes, sőt n
szíve nagyon
Radnóthy
Teleky-díjat,
aratott. Ezt u
saság a Sziksz
A jó ked
hogy is ne, n
„Teleky-d
lig tréfasan,